

Analýza: 12. Vizuální přehled historie démonizace

Démoni, kteří jsou v těchto dnech zodpovědni za vše. Největším trikem, jaký kdy ďábel provedl, bylo přesvědčit lidi, že ho pronásledují, zatímco oni vesele vraždili nevinné.



Analýza

Vizuální přehled historie démonizace

Během naší sezóny politického šílenství bylo zapotřebí hodně, aby došlo k jeho zdvojnásobení, ukázkovým případem byla protrumpovská, covid-popírající pediatrička jménem Stella Immanuel, která prohlásila, že tato nemoc byla způsobena semenem démonů.

Dr. Immanuel se poprvé dostala do pozornosti veřejnosti poté, co promluvila na schodech Nejvyššího soudu, kde jako součást skupiny nazývající se *America's Frontline Doctors* obhajovala vyvrácenou léčbu covidu hydroxychlorochinem.

Mnozí poznamenali, že to byl ten nejmenší z jejích nekonvenčních lékařských názorů, včetně Willa Sommera z *The Daily Beast*, [který napsal](#), že „často tvrdila, že gynekologické problémy, jako jsou cysty a endometrióza, jsou ve skutečnosti způsobeny lidmi, kteří mají ve snech sex s démony“.

Liberální Twitter pochopitelně namíchla, ale jeho přílišný posměch může přehlušit, jak znepokojivě takové názory převládají.

Například reverendka [Paula White](#), televangelistka a bývalá poradkyně *Initiativy Faith and Opportunity* Donalda Trumpa, tvrdila, že ti, kdo se postavili bývalému prezidentovi, byli členy „démonických konfederací“, jak uvádí Frederick Clarkson zde na [Religion Dispatches](#).

Clarkson vysvětluje, že White a její podobní se hlásí k apokalyptickému a antidemokratickému světonázoru, který chápe své přívržence jako vojáky zapojené do „duchovní války“ proti „démonům“

Demokratické straně, hnutí za práva LGBTQ, Planned Parenthood, Black Lives Matter, univerzitám, médiím, lékařskému establishmentu a tak dále.

Taková demonizace má nebezpečné důsledky. Andrew Seidel [nedávno řekl Chrissy Stroop z RD](#), že křesťanský nacionalismus „vytvořil strukturu morálního souhlasu, která poskytla povstalcům mentální a morální souhlas k útoku na naši vládu a pokusu o svržení svobodných a spravedlivých voleb“. Christopher Douglas souhlasí, [když napsal, že](#) „demonkrat“ je mezi konzervativci příležitostná nadávka.

Mezitím [nedávný průzkum veřejného mínění](#) PRRI ukazuje, že 18 % Američanů věří, že „vláda, média a finanční světy... jsou ovládány skupinou pedofilů uctívajících Satana, kteří provozují globální operaci obchodování s dětmi“, tvrdí, že všichni počínaje Hilary Clinton po Toma Hankse jsou do toho zapleteni.

Víra spojená s kultovním hnutím QAnon má dlouhou linii, s prvky čerpanými z imaginárních obav týkajících se černých mší, čarodějnických sabatů a antisemitské pomluvy o krvi.

Ve středověké a raně novověké Evropě křesťané obrazně i doslova zobrazovali Židy, muslimy, pohany, ženy, heretiky a dokonce i další křesťany jako demony. Pomluva, že Židé použili krev křesťanských dětí k výrobě matzahu (matzah je nekvašený chléb vyrobený pouze z mouky a vody a upečený dříve, než má šanci vykynout, jí se v předvečer Pesachu – pozn. red.), nebo že marginalizované ženy uzavřely satanské smlouvy, vedlo k milionům úmrtí.

Norman Cohn ve své studii *Europe's Inner Demons: An Inquiry Inspired by the Great Witch-Hunt* poznamenává, že křesťané si často představovali „svět očištěný od všeho zla“ a že „tyto starověké představy jsou s námi stále“. Ještě v 80. letech 20. století byla mainstreamová média posedlá „satanskou [panikou](#)“ o démonických kabalách způsobem ne nepodobným QAnonu, [jak tvrdí vědec David Frankfurter zde na RD](#).

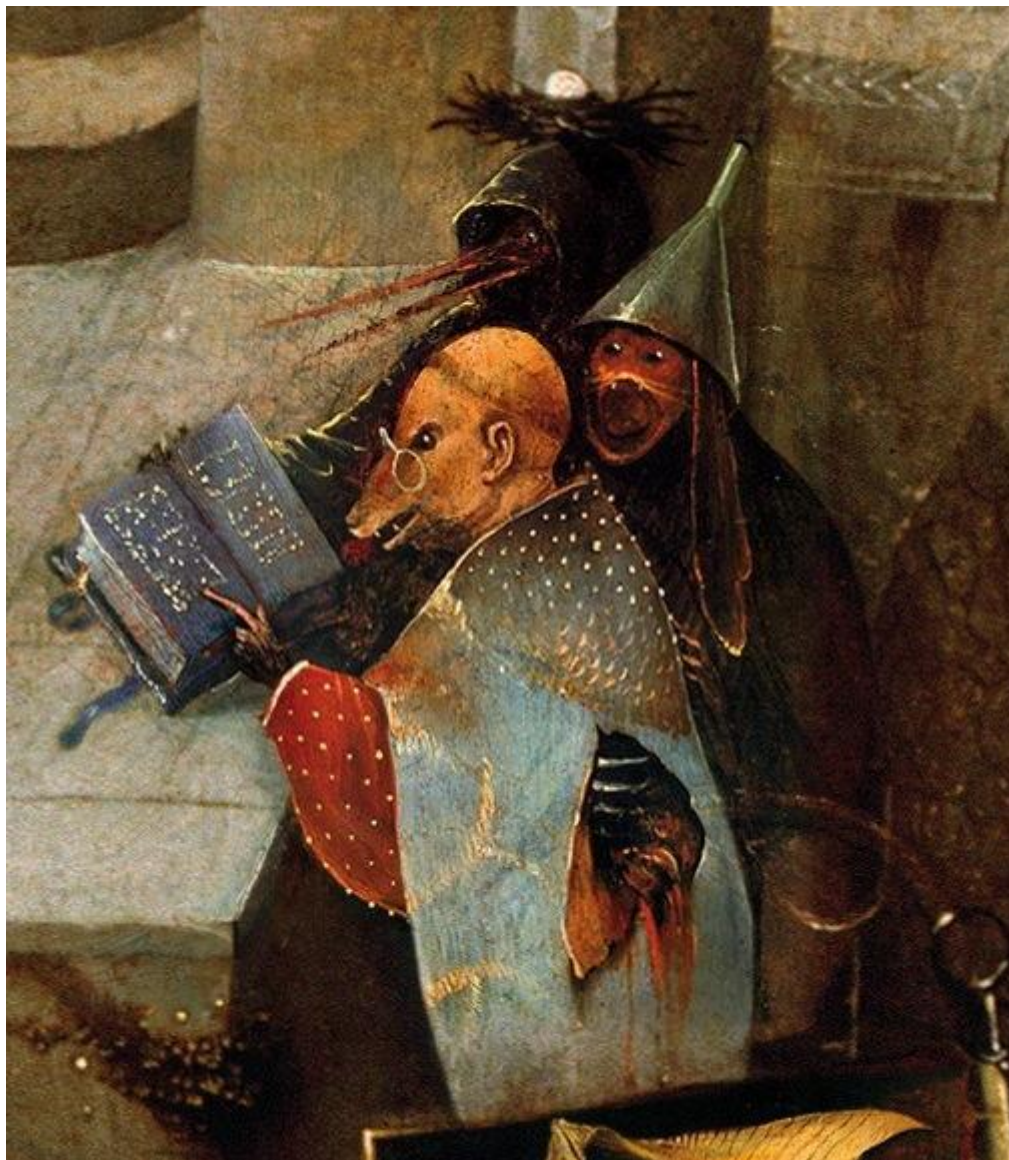
Jedním z témat, které zkoumám ve své nové knize [Pandemonium: A Visual History of Demonology](#), je, jak jsou demonizace a dehumanizace ekvivalentní, a poznamenávám, že:

„Největším trikem, jaký kdy ďábel provedl, bylo přesvědčit lidi, že ho pronásledují, zatímco oni vesele vraždili nevinné.“

Níže je deset obrázků z mé knihy *Pandemonium*, které mapují způsoby, jakými se taková dehumanizace projevovala před moderní dobou.



Postavy Cernunnosů, šamanistických kněží s parohy, jsou běžné v umění starověku mluvícího keltsky, jako je tento příklad vystavený v Národním muzeu v Dánsku. Význam tohoto obrazu, jehož existuje kolem padesáti příkladů pocházejících z nejranějších let našeho letopočtu, zůstává nejasný; přesto se až donedávna tvrdilo (ne bez kontroverze), že Cerunnos je šablonou pro archaické evropské pan-božstvo, které bylo křesťany interpretováno jako démon, používající to jako záminku k pronásledování svých ctitelů, kteří byli následně označeni za čarodějnice nebo čarodějníky.



Detail obrazu z 15. století vlámského malíře Hieronyma Bosche v *Pokušení svatého Antonína*, který se nachází v Národním muzeu umění v Lisabonu v Portugalsku. Podivuhodný detail na postavě trpaslíka, jehož celé tělo obklopuje kuželovitá čepice, která vypadá jako trychtýř. Pokrývka hlavy, kterou tento démon nosí, je kónický klobouk, který mnoho křesťanských králů nutilo nosit Židy, aby se odlišili od širšího evropského společenství.

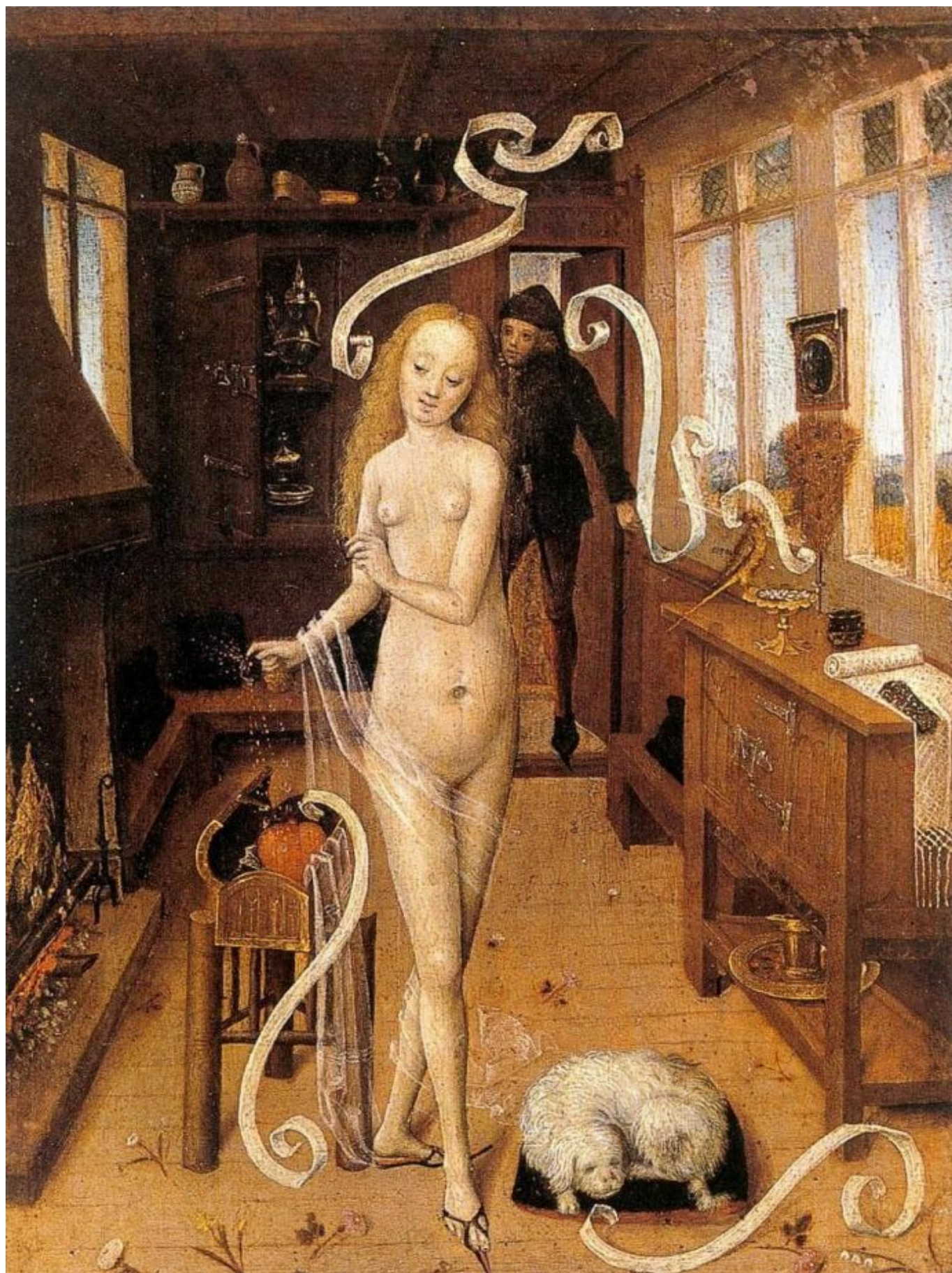
V jeho chápání démoni, kteří napadli Antonína, nebyli označeni jen jako z jiného světa - byli označeni jako Židé. A tak se tento slovník demonizace, který má takovou užitečnost při vysvětlování zla a smutku, stal sám zdrojem zla a smutku, když jej křesťané používali k ospravedlnění násilného pronásledování Židů a jiných menšin.



Italský malíř Michael Pacher z patnáctého století ve svém oltářním obraze pro rakouský kostel sv. Wolfganga v Salzkammergutě zobrazuje jedno z Kristových pokušení na poušti, kdy ďábel úpěnlivě prosil mesiáše, aby proměnil kameny v chléb.

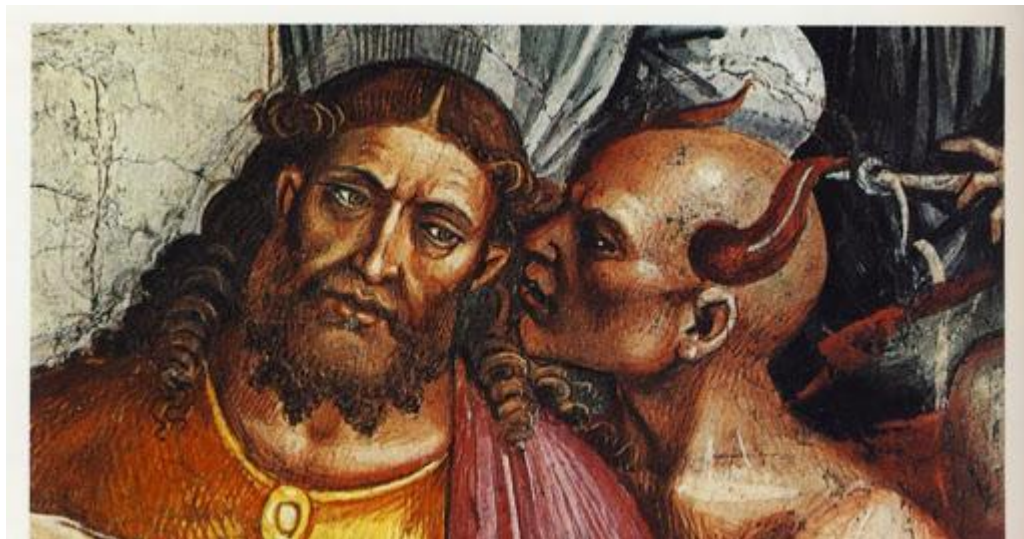
Postava na obraze s tmavším odstínem pleti a kudrnatými vlasy je označena jako nejednoznačně a etnicky „jiná“. Takové spojení ukazuje, jak demonizace měla hluboce násilné účinky na marginalizované komunity, protože evropští křesťané si představovali ďábla jako výrazně

neevropského typu.



Anonymní vlámský obraz z patnáctého století zobrazující mladou čarodějnici, která odlila lektvar lásky, aby přiměla mladého muže u dveří vejít do její komnaty. Originál je uložen ve Staatliche Museum v Lipsku v Rakousku.

Po většinu středověku bylo věřit v čarodějnictví kacířstvím, protože představa, že pouhé ženy a muži mohou opovrhovat Boží mocí pomocí magie, byla považována za rouhačství, ale ironicky se renesanční víra v čarodějnice (a jejich následné pronásledování) stala záležitostí ortodoxie.



Detail z fresky *Skutky Antikrista* od toskánského malíře Lucy Signorelliho z roku 1501, která se nachází v katedrále Orvieto v Umbrii.

Zlomyslně vyhlížející Antikrist nalevo, znepokojivě podobný vzhledem Ježíši Kristu, naslouchá svému šeptajícímu otci, rohatému, otrhanému a znepokojivě uhlazenému ďáblu.

Když bylo křesťanstvo roztrháno křečmi protestantské reformace a katolické protireformace, všude bylo vidět potenciální Antikristy.



Tento detail z díla německého malíře Lucase Cranacha staršího *Zákon a evangelium* (1529), uložený v Národní galerii v Praze, ilustruje teologické principy, které definovaly reformaci. Postava, která věří, že jen jeho dobré skutky mu zaručí spasení, je překvapená, když zjistí, že za jen jeho činy si nebesa nezaslouží. Křičící zelený démon strčí postavu do pekelné tlamy.



Skupina obviněných čarodějnic z regionu East Lothian zobrazená v brožuře z roku 1591 nazvané *Zprávy ze Skotska* a později uvedená v knize krále Jakuba, přičemž mnoho z více než stovky obviněných žen a mužů bylo nakonec popraveno. Na této rytině se čarodějnice shromažďují před dáblem.



Dřevoryt z německé brožury z počátku 16. století zobrazující papeže Alexandra VI., notoricky známého pontifika z minulého století a člena zkorumpované a nemorální španělské rodiny Borgia. Bez pochyb o identitě tohoto zdeformovaného a groteskního tvora lze tehdejší titulek přeložit z latiny jako „Jsem papež“.

Sieben Köpffe Martini Luthers

Vom Hochwürdigen Sacrament des Altars / Durch
Doctor Jo. Coeleus.



Aby toho nebylo málo, katoličtí polemikové odpovídali na protestantská obvinění v naturáliích, jako například v tomto úvodním díle k diatribu německého pamfletisty Johannea Cochlaea z roku 1529 *Sedmihlavý Luther*, který si představuje, že otec reformace má stejný počet hlav jako šelma ze Zjevení, z nichž každá symbolizuje jeden aspekt domnělé teologovy protichůdné myšlenky a

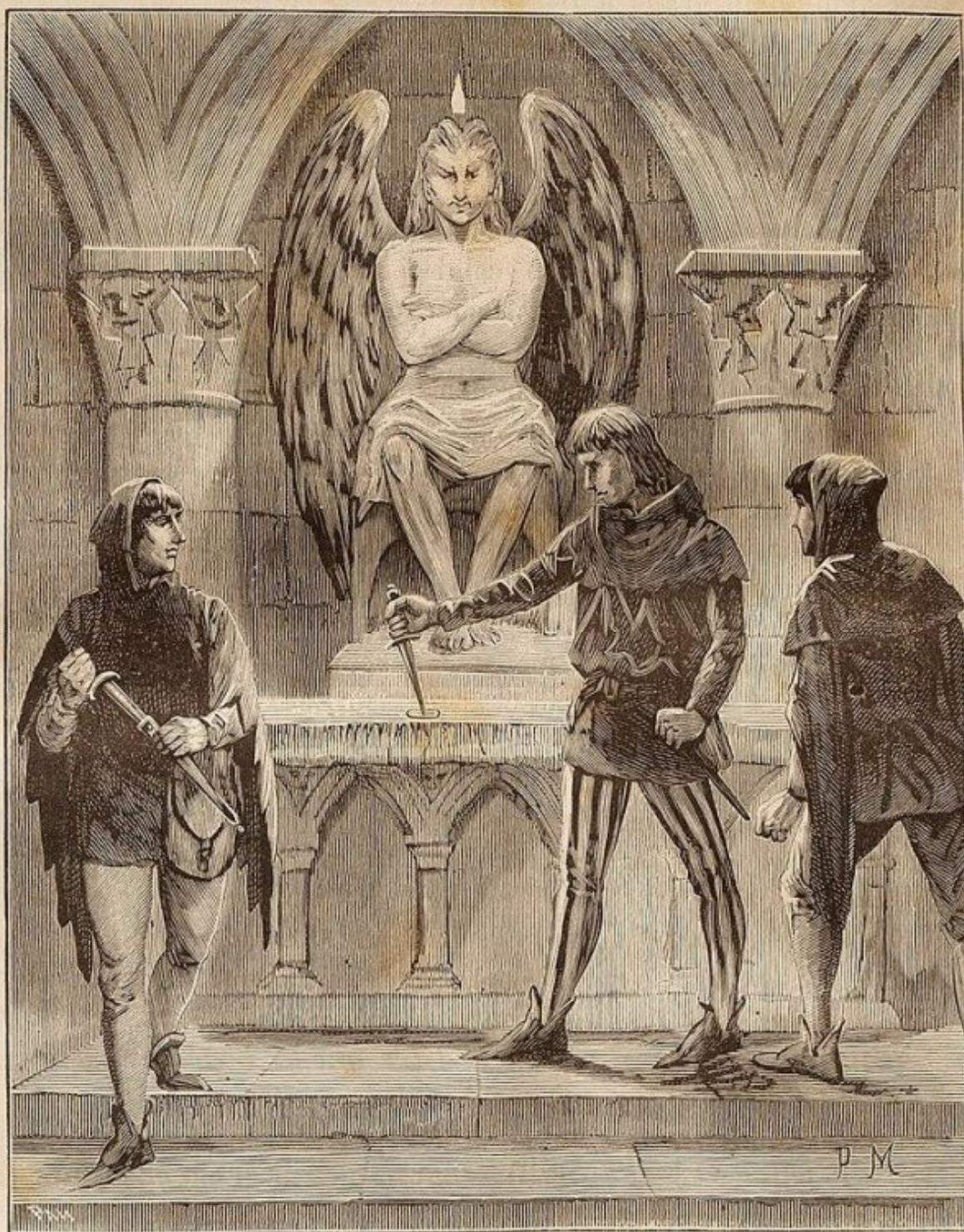
osobnosti.



Takzvaný „generál hledačů čarodějnic“ Matthew Hopkins, proslulý šíří a rozsahem svého pronásledování, byl během let, kdy byl aktivní, zodpovědný za více než sto poprav, přičemž využil násilí a chaosu anglických občanských válek, aby používal parlamentní pravomoci k potrestání podezřelých čarodějnic.

Tento přední díl k jeho *Objevu čarodějnic* z roku 1647 ilustruje předpokládanou roli „známých“, měnicích démonických tvorů, kteří se starali o čarodějnice a měli podobu běžných domácích zvířat. Jak je ilustrováno, familiáry mohou být různé druhy tvorů, od psa, přes králíka až po býka, ale nejtrvalejší varietou v populární kultuře je černá kočka.

LES PRÉCURSEURS DE LA FRANC-MACONNERIE



Les Lucifériens. — Devant l'idole de Satan, ces misérables transperçaient, à coups de poignard, l'hostie que l'un d'entre eux était allé recevoir la veille à la paroisse voisine.

Ilustrace Pierra Méjanela znázorňující rituální znesvěcení hostie, kde propíchnutí plátku doslova zopakuje ukřižování. Tato kresba byla zahrnuta v knize Leo Taxil *The Mysteries of Freemasonry* (Tajemství svobodných zednářů) z roku 1886 a je třeba říci, že takové praktiky, jak jsou tam popsány, nemají ve skutečnosti žádné místo v zednářském rituálu.



Kompozice z roku 1890 německého malíře Franze Stucka s názvem *Lucifer*, nyní umístěná v Národní galerii zahraničního umění v Sofii v Bulharsku.

Jeho ostrý, intenzivní, pronikavý portrét Božího protivníka představuje Lucifera méně jako démona, více jako člověka posedlého jedinečnou temnou vitalitou. Toto dílo předznamenává nadcházející odcizení, nihilistický individualismus a solipsismus modernismu.

Mimochodem a znepokojivé je, že Stuck byl oblíbeným malířem mladého umělce jménem Adolf Hitler.

ED SIMON
5. dubna 2022

[Religion Dispatches](#)

Ed Simon



Ed Simon

Dr. Ed Simon je šéfredaktorem *The Marginalia Review of Books*, kanálu *Los Angeles Review of Books*. Pravidelný přispěvatel na několika různých stránkách, jeho sbírka *America and Other Fictions: On Radical Faith and Post-Religion* bude letos vydána nakladatelstvím *Zero Books*. Můžete ho sledovat na Facebooku, na jeho autorské webové stránce a na Twitteru @WithEdSimon.

-krk-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)